

תוכן עניינים

1	שער א': כללי
1	פרק א': מבוא
1	1. מהותה של זכות השתיקה לעומת טענת חיסיון
2	2. זכות השתיקה מול אינטרס הציבור
7	פרק ב': הזכות להליך הוגן - חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
13	פרק ג': זכות השתיקה
13	1. הדין
13	2. סעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות) 1927
13	3. סעיפים 47 ו-52 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971
13	4. סעיפים 152, 161 ו-162 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982
14	5. סעיף 28(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרים), התשנ"ו-1996
14	6. סעיפים 266 ו-267(א) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955
17	פרק ד': סייגים לתוצאות שתיקת הנאשם
19	פרק ה': זכות השתיקה - מוחלטת או יחסית בעין ההלכה הפסוקה
19	1. כללי
20	2. זכות השתיקה לחשוד
20	פרק ו': זכות השתיקה כזכות שהפגיעה בה היא פגיעה בזכות חוקתית
23	שער ב': החקירה - תרגילי חקירה וזכות השתיקה
25	פרק א': מבוא
27	פרק ב': חובת מתן אזהרה
27	1. כללי
27	2. שתיקתו של העורר בחקירה כמו גם ההסברים שלו למעשיו ומיקומו במועדים הרלוונטיים - שהוצגו לגביהם ראיות שסתרו אותם לכאורה, מכבידים עליו
28	3. שתק בחקירותיו על-מנת ללמוד את הראיות לחובתו ולהתאים את גרסתו אליהן
29	4. ישנן ראיות לכאורה בנוגע למעשים שיוחסו לעורר בכתב האישום המתוקן. זאת, בפרט בהינתן שהעורר שמר על זכות השתיקה בחקירה ולא מסר גרסה מטעמו
30	5. בקשה להורות על מעצרם של המשיבים עד תום ההליכים, תוך הפניה לחומרת העבירות המיוחסות להם, הדגשת שמירה על זכות השתיקה בחקירתם

6.	ביחס לאי-שתיקת המבקש בחקירתו השניה, בית-המשפט קמא הבהיר כי החלטתו בערר לגופו לא התבססה כלל על התנהלות המבקש בחקירה.....	31
7.	בהודעותיו במשטרה, חלק מתשובותיו התבררו כשקריות, בהמשך טען כי אינו יודע ואינו זוכר ובהודעותיו האחרונות שמר על זכות השתיקה 31	
8.	בהסבר כי הוא חי לפי "קוד", אין כדי להצדיק את שתיקתו הגורפת במשך זמן רב.....	32
9.	את שתיקתו של העורר זקף בית-המשפט לחובתו, כמחזקת את הראיות כנגדו, מתוך הנחה שהשתיקה אינה עולה בקנה אחד עם חפותו, שכן ניתן להניח שאדם חף מפשע יחפוץ למסור גרסה אשר תפיג את החשדות כנגדו.....	33
פרק ג': זכות ההיוועצות		35
1.	כללי.....	35
2.	זכות הייצוג וההיוועצות.....	38
3.	חובת היידוע לגבי זכות ההיוועצות.....	42
פרק ד': אופיים של מחדלי החקירה וריפוי המחדל		47
1.	כללי.....	47
2.	שתיקת הנאשם.....	48
3.	יש ראיות לכאורה המספיקות למעצר עד תום ההליכים - הערר נדחה.....	49
4.	אין מדובר בפגם אשר פוגע בחוקיות המעצר.....	50
5.	בקשה לעיון מחדש - סעיף 52 לחוק המעצרים.....	51
שער ג': פסילת ראיות והזכות להיוועצות וזכות השתיקה - סעיף 12 לפקודת הראיות		55
פרק א': הודיה - קבילותה על-פי הכלל הקבוע בסעיף 12 לפקודת הראיות		55
פרק ב': קבילותה של ההודיה כחריג לכלל האוסר עדות מפי השמועה		59
1.	כללי.....	59
2.	תולדות הכלל.....	59
3.	הסייגים לכלל דלעיל.....	60
4.	גישה שונה.....	61
5.	גישת הפסיקה - ביטוי לשתי הגישות.....	61
6.	העדפת הגישה השניה?.....	62
7.	קיום תנאי סעיף 12 לפקודת הראיות.....	64
פרק ג': זכות ההיוועצות בעורך-דין ופסילת ההודיה		67
1.	כללי.....	67
2.	חובת היידוע לגבי זכות ההיוועצות.....	73
פרק ד': פרשנות סעיף 12 לפקודת הראיות לאחר חוק היסוד		77

שער ד': כלל פסילת ראיה על-פי דוקטרינת הפסילה הפסיקתית -	
זכות ההיעצות וזכות השתיקה	83
פרק א': מבוא	83
פרק ב': דגמים של דוקטרינות לפסילת ראיות שהושגו שלא כדין - מבט	
השוואתי	87
פרק ג': אימוץ דוקטרינת פסילה פסיקתית בשיטתנו המשפטית - קווים	
מנחים	89
פרק ד': טיבה וגדריה של דוקטרינת הפסילה הפסיקתית	91
פרק ה': אמות-המידה להפעלת שיקול-הדעת השיפוטי במסגרת דוקטרינת	
הפסילה הפסיקתית	95
פרק ו': תחולתה של דוקטרינת הפסילה הפסיקתית על הודאת	
נאשם	99
1. כללי.....	99
2. נטל ההוכחה לפסילת הודאה לפי כלל הפסילה הפסיקתית.....	103
פרק ז': ההבדל בין מבחן סעיף 12 לפקודה לדוקטרינת הפסילה	
הפסיקתית	107
שער ה': דוגמאות - פסילה פסיקתית - זכות השתיקה וזכות	
היעצות	127
פרק א': פסיקת בית-המשפט העליון	127
1. לא היה בסיס - משפטי או עובדתי - לקבוע כי בנסיבות המקרה דנן חרגה	
ועדת האתיקה מסמכותה, וכפועל יוצא כי הראיות שנאספו במסגרת	
הבירור שביצעה הושגו באופן בלתי-חוקי המחייב את פסילתן.....	127
2. החקירה אינה חפה מפגמים אך פגמים אלו, גם בהצטרם, אינם יורדים	
לשורשו של עניין על-פי המבחן הכפול הנוהג לעניין קבילות ההודעה ואינם	
מצדיקים את פסילתה.....	128
3. לעת הזו, שיטת המשפט שלנו לא פיתחה דוקטרינת פסילה פסיקתית	
במשפט האזרחי.....	129
4. גם אם יש מקום להתערבות בעניין ההודאות עליהן הסתמך בית-	
המשפט, אין פירוש הדברים שאין בפנינו הודאה קבילה שיש להסתמך	
עליה.....	130
5. הפגמים שנפלו בחקירות המשטרתיות.....	131
6. באופן החקירה בו נקטה החוקרת נפלו שני פגמים מהותיים המצדיקים	
פסילת תוצריה - פיתוי והשאה ושימוש בתחבולת חקירה נפסדת.....	132
7. האם ניתן להכריע בשאלת דוקטרינת הפסילה הפסיקתית בהליך	
לתפיסת מסמכים לפי סעיף 43 לפקודה?.....	134
8. בשל ההתנהלות הפגומה של רשויות החקירה אל מול שני עדי המדינה	
והפגיעה בזכותם של המערערים להליך הוגן, הרי שיש לפסול את השימוש	
בראיות שהושגו באמצעותם.....	135

9. פסילת ראייה שהושגה תוך שימוש במדובב תיעשה בעיקר כשהיא היתה כרוכה בפגיעה בזכות להימנע מהפללה עצמית, או כאשר היא פגעה באוטונומיית הרצון וחופש הבחירה של העד במסירת דבריו.....	137
10. פסילת הודאה.....	139
11. פגמים בחקירה.....	141
12. המערער היה מודע היטב למשמעותה של חקירה משטרתית, כמו גם לזכויותיו כנחקר.....	142
13. ההשפעה של אי-מתן הודעה כדין בדבר הזכות להיוועץ בעורך-דין, על קבילותה של הודאה שנמסרה בחקירה.....	143
14. המערער לא יכולה להיבנות מכלל הפסלות שנקבע בהלכת יששכרוב - בנדון דידן אין קושי ראייתי בקבילותם של הסרטונים שמתעדים את העבירות שבבסיס כתב האישום - לאור ההתפתחויות הטכנולוגיות, המצמצמות את הפער שהיה בעבר בין מסמך מקור להעתקו, ולאור הגמשת כללי קבילות הראיות ומתן הדגש לשאלת משקלה של הראיה, אין עוד טעם מבורר לפסול העתק של הקלטה.....	144
15. כל אדם שעומד לדין פלילי במחוזותינו זכאי להליך הוגן. פגיעה בזכות כאמור גוררת אחריה, ברגיל, ביטול ההליך הפלילי במסגרתו הורשע הנאשם, ואף זיכוי הנאשם - לצד אמצעים דרסטיים פחות, כגון פסילת ראייה אשר הושגה על-ידי פגיעה באחת מזכויות היסוד של הנאשם. תוצאה זו נובעת מעצם הדרישה החוקתית להבטיח לנאשם הליך הוגן.....	145
16. האמור בהחלטה קמא, בכל הקשור לפסילתה של חוות-הדעת מלשמש ראייה בהליך העיקרי, מקובל עליי לחלוטין. חוות-דעת זאת הוגשה באצטלה של חוות-דעת מומחה בגדרו של סעיף 20 לפקודת הראיות. הוראה זו יש לקרוא יחד עם סעיף 57 לפקודת הראיות. כשהמילה "דין", משמעה דין ישראלי כהגדרתו בסעיף 3 לחוק הפרשנות. הווה אומר: עדותו של מומחה בשאלה שבדין ישראלי אינה קבילה כראיה, שכן דין ישראלי מצוי בידיעתם השיפוטית של בתי-המשפט בישראל אשר יודעים כיצד עליהם לברר ללא עזרתם של עדים מומחים.....	145
17. לפי דוקטרינת הפסילה הפסיקתית שהתגבשה ועוגנה בהלכת יששכרוב, מוקנה לבית-המשפט שיקול-דעת לפסול ראיות מסוגים שונים, לרבות הודאת נאשם, אם הושגו שלא כדין. בדין הותוו שני תנאים לפסילת ראייה על-פי דוקטרינה זו. תנאי הכרחי לפסילת ראייה על-פי דוקטרינת הפסילה הפסיקתית, כפי שהותוותה בהלכת יששכרוב, הוא כי הראיה הושגה שלא כדין.....	145
18. חיפוש בחצרים הוא אחד מבין אמצעי החקירה אשר הדין מקנה בידי רשויות אכיפת החוק. סמכות זו, כיתר הסמכויות הנתונות לשוטרים בכלל וסמכויות החיפוש בפרט, מבטאת את האיזון שקבע המחוקק בין האינטרס הציבורי בתפקוד יעיל ואפקטיבי של המשטרה לבין הצורך בהגנה על זכויות האזרחים עימם באה המשטרה במגע.....	146

פרק ב': בית-משפט מחוזי	147
1. פסילת ראיות "אזרחיות", שנטען שהושגו שלא כדין	147
2. מסירת תמלילי חקירה	148
3. קבילות ההודיות	148
4. השגת הראיה לא היתה כרוכה באי-חוקיות והמשטרה לא עשתה שימוש באמצעים פסולים	149
5. נסיבות גביית דגימות ה-DNA	150
6. האזנת סתר	150
7. אי-יידוע הזכות להתייעץ עם עורך-דין	152
8. חומרת ההפרה של כללי החקירה התקינה מהווה שיקול מרכזי לפסילת ראיה שהושגה שלא כדין	153
9. קבילות הודאות הנאשמת ומשקלן	155
10. אי-יידוע הנאשם בדבר זכותו להיוועץ עם עורך-דין, הגם שהיתה נגועה ברשלנות, לא נעשתה בזדון או שלא בתום-לב	155
11. אופן הפגיעה באוטונומית הרצון ובחופש הבחירה של החשוד במסירת הודאה	156
12. מניעת ההיוועצות של הנאשם עם עורך-דין בטרם מסירת הודעתו	157
13. האם במקרה דנן נפלו פגמים בהליך החיפוש, והאם פגמים אלו מצדיקים, את פסילת הזכ"ד?	158
14. על בית-המשפט לבחון בכל מקרה לגופו של עניין את מידת אי-החוקיות שהופעלה כחלק מהשגת הראיה, כמו גם את מידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפסול על הראיה שהושגה	159
15. בהתאם לדוקטרינה הפסיקתית, פסילת קבילותה של ראיה בפלילים בשל דרך השגתה, תלויה בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים	160
16. הפרת חובת היידוע של חוקרי המשטרה בדבר זכות הנאשמים להיוועץ בעורך-דין	162
17. על-אף האמצעים הפסולים שננקטו על-פי הנטען, ההודאות שנמסרו משקפות את גרסתם	164

18. לאור ההתפתחויות הטכנולוגיות, המצמצמות את הפער שהיה בעבר בין מסמך מקור להעתקו, ולאור הגמשת כללי קבילות הראיות ומתן הדגש לשאלת משקלה של הראיה, אין עוד טעם מבורר לפסול העתק של הקלטה. זאת, ככל שבעל הדין, המבקש להגישו, מצהיר כי ההקלטה המקורית אינה ברשותו, וההעתק נחזה להיות העתק מהימן של אותה הקלטה. במצב דברים זה, יהא מקום לשקול את פסילת העתק ההקלטה כראיה, רק מקום בו המבקש את הפסילה, יציג ראיות קונקרטיות המעוררות חשש של ממש כי ההקלטה מזוייפת. אחרת, אין לפסול את ההקלטה, על יסודו של כלל "הראיה הטובה ביותר", וזאת בלבד. אין צריך לומר, כי השגות בדבר איכות ההקלטה או מהימנותו של המקליט יילקחו בחשבון בעת קביעת משקלה של הראיה..... 165.
19. הקו העיקרי נגע לפסילת ראיה שהושגה תוך פגיעה בפרטיות. אציין כי הטענה נותרה עקרונית מבלי שהמערער טען לפגיעה כלשהי בפרטיותו שלו או של אדם בסביבתו. טענה זו אינה חדשה, נבחנה והוכרעה בעבר לרבות בבית-המשפט העליון. בית-המשפט אימץ קביעתו של בית-המשפט המחוזי אשר הכיר בזכות לפרטיות אף במרחב הציבורי, אם כי באופן מצומצם יותר מאשר בפנים הבית. הזכות כוללת את "האנונימיות של ההמון" וההגנה על חירות הפעולה. עם-זאת, במקרה של מצלמות אכיפה סטטיות שהוצבו במקומות ספורים, עם שדות ראיה מצומצמים ורזולוציה נמוכה שאינה מאפשרת זיהוי פנים (רק לוחיות רישוי), ובהינתן ידוע הציבור על הצבתן, הפגיעה בפרטיות נחשבת מצומצמת ומידתית..... 166.
20. בניגוד לטענת המערער, איננו סבורים שהתנהלות השוטר המתועדת בסרטון לאחר הושטת האקדח מלמדת כי מבחינתו החשד התפוגג באותו שלב. כך בכלל, וכך בפרט כאשר המערער נמנע מלחקור את השוטר בעניין זה. נוסף כי גם לו היינו סבורים שנפל פגם מסויים בחיפוש, הרי שלא בהכרח הוא היה מביא לפסילת הראיות שהושגו במסגרתו - גם אם נניח כטענת המערער שנפל פגם בחיפוש - הרי שהוא בעוצמה נמוכה משמעותית מן הפגם שנידון באותו מקרה, ושהביא לפסילת הראיות שם, שכן באותו מקרה עוצמת החשד היתה נמוכה משמעותית..... 166.
21. האם כלל ההן, הקובע כיצד יוגש בפלט במקרים מיוחדים, יש בו כדי להעיד על הלאו האוסר הגשתו במקרים אחרים? הנני סבורה כי על שאלה זו יש להשיב בשלילה ואולם, הנני סבורה כי כתנאי להגשת הפלט יש להחיל למצער כללים המבטיחים את נאמנות הפלט למקור. קביעתי זו מתחשבת בהתפתחות העיתים מזה ובאתגרים הראייתיים המיוחדים הגלומים בטיבו של הפלט כראיה מזה. קביעותיי לעניין זה דומות להתפתחות הפסיקה באשר לקבילותה של הקלטה - שאף היא ראיה דיגיטלית בתצורת שמע בהבדל מכתב..... 167.

22. ככלל, יש לדחות לסוף הדיון את ההכרעה בשאלות הנוגעות לקבילות ורלוונטיות של ראיות. לטעמי, ככלל, המועד הנכון להכריע בשאלת אי-קבילות ראיות שלפי הנטען הוחלפו בין צדדים במסגרת משא-ומתן לפשרה הוא בסיום ההליך, אז תהא מונחת בפני בית-המשפט התשתית המשפטית והעובדתית במלואה. עם-זאת, יודגש כי לא מדובר בכלל מוחלט וייתכנו מקרים בהם הכרעה מוקדמת תהיה אפשרית ואף נדרשת. זאת, במיוחד כאשר הכרעה בשאלת הקבילות אפשרית ללא בירור עובדתי מעמיק (כגון כאשר נכתב או נאמר במפורש כי מדובר במסמך אשר מועבר במסגרת משא-ומתן לפשרה ואף מתוכן המסמך הדבר ברור על פני הדברים) או במקרים בהם דחיית ההכרעה לסוף ההליך עלולה להביא לעיוות דין או לנזק בלתי-הפיך..... 167	
23. לא כל פגם יביא לפסילת הראיה - בנסיבות עניינו של הנאשם באתי לכלל דעה כי הפגם שאירע בהליך נטילת דגימת הדנ"א, ומבלי להקל בו ראש, אינו מהווה חציית קו אדום, כך שהפגיעה בזכויות הנאשם כנחקר, כמו גם ההקפדה על הגינות ההליך הפלילי והרתעת גורמי האכיפה, נסוגים מפני הפגיעה בערכים ובאינטרסים החברתיים של מיצוי הדין עם עבריין אשר ביצע מעשים כדוגמת אלו המיוחסים לנאשם, לצד אינטרסים כגון: אמון הציבור ותחושת ביטחונו ביחס למסוגלותו של בית-המשפט למלא את תפקידו כהלכה ובזמן אמת; יעילותו של ההליך הפלילי; היכולת למצות את הדין עם מי שחטא בביצוען של עבירות; החתירה לגילוי האמת; ניצולם הנכון של משאבי המערכת המשפטית; ניהולם המושכל של ההליכים, ובעיקר הרצון לעשות צדק עם מי שבעל כורחה הפכה לקורבן של מעשי עבירה מצד הנאשם..... 168	
24. המגמה הרווחת והידועה בפסיקה, היא של מעבר מכללי קבילות לכללי משקל. על-פי מגמה זו ככלל, ייטה בית-המשפט שלא לפסול ראיה מיניה וביה, אלא יעדיף לבוחנה לגופה ולקבוע את משקלה בהתאם. למרות זאת, רשאית כמובן הערכאה הדיונית גם לסלק על-הסף ראיות, שהיא סבורה כי אינן קבילות..... 168	
25. סרטוני חקירות הנאשם מלמדים בבירור כי היחס אליו היה מכבד וכל טענות ההגנה שמקורן ביחס לא נאות בחקירה, אי-התחשבות בבעיות רפואיות, איומים וכדומה נטענו ללא בסיס..... 168	
26. מכאן אנו שומעים כי לצד ההלכה שנפסקה באשר להתנהלות הראויה של רשויות החקירה בקשר להאזנות סתר, הרי שלא כל חריגה מן הצו המתיר את האזנת הסתר משמעה פסילה אוטומטית של הראיות שהושגו בחריגה מן הצו כבלתי-קבילות. אין בהלכה האמורה סתירה להוראת סעיף 13(ג1) לחוק האזנת סתר - הקובע כי דברים שנקלטו כדין בדרך האזנת סתר יהיו קבילים כראיה בהליך פלילי להוכחת כל עבירה (וכפי שנפסק לא רק להוכחת עבירה מסוג פשע) - שכן הדברים אמורים אך בשל המגבלות שבצו..... 169	

פרק ג': בית-משפט השלום	171
1. לא נקבע בפסיקה כי חומר שהושג תוך עבירה על חוק המחשבים אינו קביל במשפט אזרחי	171
2. האם הפתרון של משפט זוטא שלו עותרת ההגנה בתיק זה עדיף באופן משמעותי על המצב הקיים והאם אימוצו מצריך שינוי חקיקה?	172
3. מציאות בה שוטרים מקיימים הוראות שבצווי חיפוש שיפוטיים באופן סלקטיבי, דהיינו: מקיימים את ההוראות הנוחות להם (ההיתר לקיים חיפוש בבית פרטי) אך מתעלמים מההוראות שאינן נוחות להם (ההוראה לקיים את החיפוש במעמד שני עדים שאינם שוטרים), אינה מציאות שקיומה עשוי להתקבל על הדעת במדינת חוק	173
4. בדין ניתן להסתמך על הודאת הנאשם בכך שהשתמש בסמים מסוכנים, וכי בנסיבות העניין אין מקום להורות על פסילתן של הודאות שמסר הנאשם, הן עם עיכובו והן לאחר מכן במשטרה	174
5. הנאשם מסר באמרותיו הודאה מרצונו הטוב והחופשי	175
6. בהתאם לדוקטרינה הפסיקתית, פסילת קבילותה של ראיה בפלילים בשל דרך השגתה, תלויה בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: האחד - כי הראיה הושגה שלא כדין; והשני - כי קבלת הראיה במשפט תפגע משמעותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן שלא בהתאם לתנאי פיסקת ההגבלה	176
7. ההודאה והראיות הושגו בדרך בלתי-הוגנת, תוך פגיעה שלא כדין בזכות מוגנת לקניין ובזכותה להליך הוגן בפלילים	177
8. ההתנהגות של הרשות בכל השתלשלות העניינים כמפורט לעיל היא בהחלט התנהגות שערורייתית וחריגה שהובילה לכך שנפגעו זכויותיה הבסיסיות לניהול הליך משפטי הוגן, צודק וראוי	178
9. פגיעות משמעותיות בזכויות הנאשם שיש בהן לפגוע בהגינות	179
10. נפקות אי-חוקיות החיפוש	180
11. נפלו פגמים בחקירתו של הנאשם שבגללם יש לדעתו להפחית מאוד את משקל דבריו באותן הודעות	180
12. זכות ההיוועצות עם עו"ד	181
13. השפעתה של הפרת זכות ההיוועצות על ערכה ההוכחתי של הראיה, מוגבלת	182
14. האם האמרה נגבתה באופן שיש בו פגיעה חמורה בזכות יסוד של הנאשם - כשלא כל חריגה מכללי החקירה, ולא כל אמצעי חקירה שאינו מקובל - יביא לפסילתה?	183
15. האם לאור העובדה כי בוצע חיפוש בטרם עיכוב יש מקום לפסול את הראיה שהושגה אגב ביצוע אותו חיפוש?	185
16. האם העובדה שהחוקר נמנע שלא כדין מלהודיע לנאשם על זכותו להיוועץ עם עורך-דין מהווה פגיעה בזכות ההיוועצות גופה?	186
17. האם הדו"ח עומד בקריטריונים שנקבעו?	187

18. בשלב זה, לא ניתן לקבוע כי הרשות החוקרת פעלה בזדון או תוך עצימת עיניים מדרך המלך המעדיפה, טרם ביצוע חיפוש, קבלת צו שיפוטי.....	188
19. בקשה להגשת אמרות הנאשמים הבאות לידי ביטוי בפרוטוקולים של ועדת הבדיקה.....	189
20. האם אי-מתן הודעה כדין בדבר זכות ההיוועצות בעו"ד צריכה להוביל לפסילת ההודאה בהתבסס על דוקטרינה פסיקתית לפסילת ראיות שהושגו שלא כדין?.....	190
21. טענה פסלות בגין הפרת חובת הידוע.....	191
22. האם קבלת הודעותיו של הנאשם כראיות במשפט תיצור פגיעה מהותית בזכותו להליך פלילי הוגן בניגוד לגדריה של פסקת ההגבלה?.....	192
23. האם ניתן היה להשיג גרסתו מבלי לפגוע בזכויותיו ומה משקלה של ההודאה במכלול הראיות שבידי התביעה?.....	193
24. הגמשת נקודת האיזון בין מכלול הערכים המתחרים בשאלת קבילותן של ראיות שהושגו שלא כדין, אין משמעותה פסילה גורפת של כל ראיה שהושגה.....	194
25. אין מקום להוצאת תמליל השיחה שצורף לתצהיר הנתבע. ודוק, ראשית, לא ברור מדוע טענה זו הועלתה רק בשלב הסיכומים, לאחר שהצדדים נחקרו על תמליל השיחה והתובעת עצמה התייחסה להקלטה ולא טענה נגד קבילותה או משקלה. שנית, והעיקר, מעיון בתמליל השיחה עולה, כי הוא הוגש על-ידי עורך תמליל השיחה, אשר הגיש תצהיר ערוך כנדרש על-פי פקודת הראיות, כחוות-דעת מומחה, וכן פירט את ניסיונו המעיד על בדיקת תקינות ההקלטה. לפיכך, תמליל השיחה עונה על הקריטריונים שנקבעו בעניין שניר, ודין טענת התובעת בעניין זה להידחות.....	195
26. נקבע לא אחת, כי במשפט האזרחי רשאים בעלי הדין להכשיר ראיה פסולה על-ידי הסכמתם המפורשת להבאתה במשפט או על-ידי אי-התנגדותם, כאשר היעדר התנגדות מבטא הסכמה.....	195
שער ו': שתיקת החשוד או הנאשם פועלת נגדו.....	197
פרק א': מבוא.....	197
1. כללי.....	197
2. שתיקה בחקירה (במשטרה או גוף חוקר אחר).....	197
3. שתיקה במשפט (בבית-המשפט).....	197
4. סיכום.....	197
פרק ב': בית-משפט עליון - זכות השתיקה כחיזוק לראיות התביעה ובהליכי מעצר.....	199
1. הגנה עצמית - תחילה שיקר בחקירותיו או בחר לשמור על זכות השתיקה.....	199

2. לבחירתו של נאשם לשמור על זכות השתיקה יש "מחיר ראייתי".....	199
3. שתיקתו של העורר בחקירה כמו גם ההסברים שלו למעשיו ומיקומו במועדים הרלוונטיים - שהוצגו לגביהם ראיות שסתרו אותם לכאורה, מכבידים עליו.....	201
4. שתק בחקירותיו על-מנת ללמוד את הראיות לחובתו ולהתאים את גרסתו אליהן.....	201
5. ישנן ראיות לכאורה בנוגע למעשים שיוחסו לעורר בכתב האישום המתוקן. זאת, בפרט בהינתן שהעורר שמר על זכות השתיקה בחקירה ולא מסר גרסה מטעמו.....	202
6. בקשה להורות על מעצרים של המשיבים עד תום ההליכים, תוך הפניה לחומרת העבירות המיוחסות להם, הדגשת שמירה על זכות השתיקה בחקירתם.....	203
7. ביחס לאי-שתיקת המבקש בחקירתו השניה, בית-המשפט קמא הבהיר כי החלטתו בערר לגופו לא התבססה כלל על התנהלות המבקש בחקירה.....	203
8. במעשיה גילתה דעתה המבקשת, כי היא סבורה שעומדת לה זכות השתיקה - ולא היא. שכן, אין היא רשאית למנוע מהמשיב לעשות שימוש בזכויות הדיוניות שמקנה בידיו הפרוצדורה האזרחית, בהן זכותו לנהל משחק ב"קלפים גלויים", ככל שהשימוש בזכויות אלו נעשה בתום-לב.....	204
9. הלכה היא כי בהיעדר הסבר סביר, שתיקתו של נאשם במהלך חקירותיו במשטרה עשויה לשמש חיזוק לראיות התביעה. הטעם לכך ידוע וברור - משנאשם בוחר לשתוק במקום שנתבקש ממנו הסבר, שתיקתו אינה עולה בקנה אחד עם ציפייתו שיאמינו לו כאשר יעלה את גרסתו לראשונה במהלך פרשת ההגנה.....	205
10. לנוכח היקף החקירה שקדמה למעצרים ושמירתם על זכות השתיקה, לא ניתן לומר כי מדובר בחקירות שנעשו כדי "לצאת ידי חובה".....	205
11. שמר על זכות השתיקה במהלך כמעט כל החקירה, גם כאשר הוצג לו הסרטון. הימנעות מלהשיב לשאלות מחזקת את המעורבות הלכאורית של נאשם בעבירות המיוחסות לו, שעה שזו מונעת את פיזור הערפל לגבי המעורבות הלכאורית במעשים.....	206
12. לאורך החקירה כולה המשיב בחר לשתוק, יש בכך כדי לחזק את החשדות כנגדו.....	207
13. העורר נחקר מספר פעמים והקפיד בהקפדה יתרה לא להשיב לאף שאלה שנשאל, כולל שאלות העמודות בגרעין ממצאי החקירה המסבכות אותו בעבירות המיוחסות לו כך שקשה לומר כי אין לתת לכך כל משקל.....	208

14.	בקשה להורות על קיום משפט חוזר - היעדר הלימה בין טענותיו של המבקש לחפותו לבין בחירתו לשמור על זכות השתיקה בחקירה.....	209
15.	כאשר הוצג למשיב 2 הסרטון של המשיבים בו הם נצפים בנקודת ההטמנה בשטח הוא שמר על זכות השתיקה לאורך החקירה כולה, וכך נהג שוב בחקירתו מיום 22.03.23. לצורך בחינת הגרסאות במסגרת הערכת הראיות בשלב המעצר, ניתן איפוא לומר כי גרסאותיהם של השניים בחקירותיהם מציבות לכאורה חיזוק לראיות הנסיבתיות.....	210
16.	לא הוזהר בחקירותיו במשטרה - המערער ממילא שתק בחקירתו, ככלל, לא מסר גרסה ואף הוזהר כי הוא חשוד בעבירות חמורות יותר.....	211
17.	שתיקה ממושכת זו אינה עולה בקנה אחד עם התנהלות של מי שסבור כי אחר, שאינו קשור אליו, רצח את בתו.....	212
18.	העורר בחר לשמור על זכות השתיקה בחקירותיו, וכידוע יש בכך כדי להיזקף לחובתו הן במישור הראייתי והן במישור עילת המעצר.....	212
19.	בעוד שבחקירותיו במשטרה המערער מסר גרסה מסויגת ושקרית ואף הקפיד לשמור על זכות השתיקה כשעומת עם הראיות נגדו, גרסתו המפורטת לאירוועי "היעלמות" המנוחה נמסרה מפיו לראשונה אך ורק בבית-המשפט המחוזי לאחר שנסתיימה פרשת התביעה והוצגו הראיות לחובתו.....	213
20.	המערער שמר על זכות השתיקה. לאחר מכן הכחיש כי הוא שהמית את המנוחה.....	214
21.	המערער התמיד בהכחשתו. בחקירות נוספות שנערכו, הקפיד לשמור על זכות השתיקה.....	214
22.	הכחשת העורר את נוכחותו בחלק מהמפגשים שבהם נכח לכאורה מלמדת על ניסיונו להסתיר את מעורבותו; וכי במרבית הודעותיו שמר העורר על זכות השתיקה.....	215
23.	העורר לא העלה גרסה אלטרנטיבית במסגרת חקירותיו, שבהן שמר על זכות השתיקה.....	216
24.	המבקש הכחיש כל קשר למזוודות בהן נתפסו הסמים ובהמשך שמר על זכות השתיקה.....	217
25.	האם מדובר ב"דיבוב בטרם אזהרה של אדם חופשי" באופן שפגע בזכות ההיוועצות של המערער וכן בזכות השתיקה ובזכות לחסיון מפני הפללה עצמית.....	217
26.	לצד שתיקתו של המערער בחקירותיו, שקריו של המערער, אי העלאת טענת אליבי בהזדמנות הראשונה - לצד כל אלה לפנינו הצטברות של מספר ראיות עצמאיות ובלתי תלויות זו בזו.....	218
27.	בחר לשמור על זכות השתיקה לאחר שנאמר לו כי העוררים מכחישים את חילופי ההודעות עימו.....	218

28. המעשים המיוחסים למבקש מלמדים על רמת מסוכנות גבוהה מאוד כלפי בני משפחתו וכי מסקנה זו מתחזקת נוכח שמירתו של המבקש על זכות השתיקה במהלך חקירתו.....	219
29. ביחס לחלק מהטענות, קשה לתת להם משקל ממשי בשלב זה משלא באו מפי העוררים עצמם, שבחרו בחקירותיהם לשמור על זכות השתיקה.....	220
30. העובדה שבחקירתה הראשונה במשטרה המערערת בחרה לשמור על זכות השתיקה כאשר נשאלה על המעשים המינייים שבוצעו במתלוננת 1, ואולם מיד בפתח חקירתה השניה פרשה את כל טענותיה ביחס לאותם המעשים, מעלה תמיהה.....	220
31. אמנם טענת האליבי הועלתה לראשונה בהליכי המעצר עד תום ההליכים, אך "לא היתה כל סיבה" שהמבקש ישמור על זכות השתיקה בהליכי חקירתו במשטרה, והיה עליו לטעון זאת באופן מפורש וברור בהודעתו, ובפרט משמדובר בטענה לטובתו.....	221
32. זכות השתיקה אינה מתעוררת בשלב ההקראה, ועל נאשם תחילה להשיב לכתב האישום, להודות או לכפור במיוחס לו. ככל שנאשם בוחר לשתוק בשלב זה, יראוהו ככופר בעובדות.....	222
33. טענת האליבי שהעלו העוררים אינה מרשימה כלל - בשלב מסויים בחר לשמור על זכות השתיקה.....	222
34. העורר עצמו אינו נותן כל הסבר לנוכחותו בזירה. בשתי החקירות הראשונות שמר על זכות השתיקה ובחקירה השלישית הכחיש באופן סתמי את המיוחס לו.....	223
35. האם יש להורות על מעצר עד תום ההליכים למרות השוני שבין שני הנאשמים?.....	224
36. אין להתעלם מכך שבמקרה דנן, כאשר נשאל העורר במשטרה אודות הימצאותו באזור פעמים רבות בתקופה שבה הופעלה מעבדת הסמים, בחר העורר לשמור על זכות השתיקה ורק בשלב מאוחר יותר, סיפק את ההסבר להימצאותו באזור. משכך, המשקל שיש לתת להסבר חלופי בשלב זה הוא מוגבל.....	225
37. יש לזקוף לחובתו של המערער את העובדה ששמר על זכות השתיקה הן במהלך חקירתו במשטרה והן בתשובתו לכתב האישום, כך שגרסתו נחשפה לראשונה רק בפרשת ההגנה - פיצויים בעקבות זיכוי.....	225
38. מעצרו של העורר עד לתום ההליכים. העורר שמר על זכות השתיקה.....	226
39. בחקירותיו נמנע המערער מלהשיב באופן ענייני על מרבית השאלות בנוגע לאירוע ושמר רוב הזמן על זכות השתיקה, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טענתו כי מדובר בהודאת שווא.....	227
40. התנהלותו של המבקש בחקירה, בה שמר על זכות השתיקה, אשר מלמדת כי הוא אינו מביע חרטה או הבנה של חומרת המעשים.....	228

41. העוררים שמרו על זכות השתיקה, מה שנוקף לחובתם במישור הראייתי.....	228
42. תוצרי תרגיל המדובבים - נערך לאחר שהמערער שוחח עם עורך-דינו, נחקר תחת אזהרה ושמר על זכות השתיקה.....	229
43. סירב לנקוב בשמות שותפיו למסכת העבריינית ובהמשך שמר על זכות השתיקה.....	230
44. נדחתה גרסת המערער כי שיתף פעולה עם הסוכנים למראית עין בלבד מן הטעם שהיא אינה מתיישבת עם התנהלותו ועם העובדה כי לא העלה את הטענה מיד עם מעצרו, אז שמר על זכות השתיקה, ואף לא בתשובתו לכתב האישום, אלא רק בחקירתו הנגדית.....	230
45. שעה שהעורר לא סיפק הסבר מניח את הדעת כיצד סרטון הירי מזירת האירוע הגיע למכשיר הטלפון הנייד שלו ולא שלל כי הוא הוא הדמות הנראית בו - אלא שמר לאורך החקירות כולן על זכות השתיקה - נמצא כי המשיבה ביססה תשתית ראייתית לכאורית מספקת.....	231
46. המבקש לא הועמד על זכות השתיקה.....	232
47. לאור העובדה כי העורר שמר על זכות השתיקה ולא הציג כל תרחיש עובדתי אחר, הונחה תשתית ראייתית מספקת.....	232
48. העורר בחר לשמור על זכות השתיקה בחקירותיו מתחילתן ועד סופן ולא השיב לאף שאלה שהופנתה אליו על-ידי החוקרים, באופן שיש בו כדי לחזק את תמונת הראיות המצטברת נגדו.....	233
49. רכישת תחמושת ונשאות אקדח - כאשר עומת העורר בחקירתו עם תיעוד השיחות ועם הדו"ח, בחר לשמור על זכות השתיקה.....	234
50. שיבוש החקירה, תוך שנקטה ב"פעולות אקטיביות" לשם כך. בהקשר זה צויין כי כאשר נשאלה המבקשת בחקירתה באשר לפעולות אלו, נמנעה מלספק הסבר המניח את הדעת בעניין, ושמרה לפרקים על זכות השתיקה בחקירתה כאשר נשאלה על-כך.....	234
51. המבקש מכר לסוכן משטרה סם מסוכן- המבקש בחר לשמור על זכות השתיקה במהלך חקירותיו, כולל במסגרת העימות בינו לבין הסוכן.....	235
52. שתיקתו "הרועמת" של העורר בחקירתו במשטרה לאחר שהוטחו בפניו גרסת המתלוננות. שתיקה מעין זו בחקירה משמשת אף היא חיזוק לראיות התביעה.....	236
53. מעבר לסתירות הברורות והגלויות בין גרסאותיהם של המערערים, בחלק מחקירותיהם במשטרה אף בחרו לשמור על זכות השתיקה, דבר שיכול אף הוא לשמש כחיזוק לראיות העומדות לחובתם.....	237
54. ייבוא סם מסוכן - העוררת העדיפה לשמור על שתיקה או השיבה כי אינה יודעת, ולמעשה לא הוצגה מטעמה גרסה משכנעת אשר יכולה להסביר את התנהלותה ולשלול את המיוחס לה.....	237

56. עבירות נשק ושקילת חלופת מעצר - המערער שמר, באופן חלקי על זכות השתיקה.....	238
57. חקירתו הראשונה של המערער, שמהווה נדבך מרכזי בניסיונו של המערער לבסס את תזת המצב הפסיכוטי - ישב לאורך פרק זמן ממושך כשהוא מפוקס ובשליטה מוחלטת, תוך שהוא מקפיד לשמור על זכות השתיקה במענה לשאלות החוקר.....	239
58. נשללו הזכויות המגיעות לה כחשודה - ביניהן זכות השתיקה וזכות ההיוועצות.....	240
59. לטענתו של המערער, בשלב שבו יריב ניהל עם החוקרים משא-ומתן על הפיכתו לעד מדינה, החוקרים ייעצו לו שלא לדבר על-כך עם סניגורו וחלף זאת לומר לסניגור כי הוא שמר על זכות השתיקה בחקירה.....	241
60. קבלת טענת המערערים בדבר חובתה כביכול של המשטרה, במסגרת הפעלת הסוכן הסמוי אנטולי, להזהיר את יורי, כ"חשוד", שהוא רשאי לשמור על זכות השתיקה ולהיוועץ עם עורך-דין, היתה מרוקנת מתוכן את משמעותה של החקירה הסמויה.....	241
61. בעת שחקר המשיב את לקוחו של המבקש הפציר המשיב בלקוח כי יימנע מלשמור על זכות השתיקה, בניגוד לעצתו של המבקש, הואיל ומאחורי עצה זו עומדים לכאורה שיקולים בלתי עניינים של התארכות הדיונים ועימם הגדלת רווחי המבקש.....	242
62. חשוד ונאשם אינם חייבים לשתף פעולה עם רשויות החקירה והתביעה, עומדת להם זכות השתיקה, וככלל אין מעמידים אותם לדין על עדות שקר אם מסרו בחקירתם במשטרה או בבית-המשפט גרסה שאינה נכונה. דרישה ל"ניקיון כפיים" בדמות שיתוף פעולה עם רשויות החקירה והתביעה חותרת תחת עקרונות יסוד אלו ועלולה לפגוע בהגנתם של חשודים ונאשמים.....	242
63. לא נמצא כי נפל פגם בשיוך טלפון 1 לנאשם 1. שיוך זה התבסס על הודעות אביו שהוגשו בהסכמה כי הטלפון שייך לבנו; על תגובת הנאשם 1 בחקירתו, כשבתחילה שמר על זכות השתיקה בחקירתו.....	243
64. לו היתה המבקשת משתפת פעולה עם חוקריה ולא שומרת על זכות השתיקה, האם היה בכך כדי לקדם את החקירה.....	244
65. התעניינותו של המערער האם הוא עדיין בסטטוס של קטין, התייעצויותיו עם עורכי דינו, שמירתו על זכות השתיקה לאחר שעורכת הדין ייעצה לו זאת) - כל אלה מלמדים על יכולתו לעמוד לדין.....	245
66. האם די בנסיבות המשיב כדי לשחררו לחלופת מעצר? עומדות לחובתו החלטתו לשמור על זכות השתיקה בחקירתו.....	245
67. יש בשתיקתו של המשיב כדי לשמש חיזוק לראיות הנסיבתיות נגדו.....	246
68. בחירתו לשמור על זכות השתיקה בחקירתו ברשות המיסים שימשה כחיזוק לראיות.....	246

69.	השמירה על זכות השתיקה בחקירה עשויה על-פי דין להוות חיזוק לראיות לחובת הנאשם, אך משנקבע כי קיימות ראיות לכאורה נגד כל הנאשמים בכתב האישום, אין בשימוש בזכות זו כשלעצמו כדי ללמד על מסוכנותו של נאשם באופן השולל את האפשרות לבחון חלופת מעצר בעניינו.....	247
70.	בחירת המשיב לשמור על "זכות השתיקה" בחקירתו ולא לשתף פעולה עם המשטרה, מאפיינת התנהגות עבריינית.....	248
71.	הטענה העיקרית בבקשה היא כי מאחר שהמבקש החליט לשמור על שתיקה בחקירה והצהיר על החלטתו זו, אין להחזיקו במעצר לצרכי חקירה.....	248
72.	החוקרים מילאו את חובתם להודיע למערער על הזכויות המוקנות לו, בהן זכות השתיקה וזכות ההיוועצות.....	249
73.	זכות השתיקה כחלק מזכותו לחיסיון מפני הפללה עצמית. עם-זאת, שתיקתו, על-פי שיטת המשפט הישראלי, עשויה לשמש לחיזוקן של ראיות התביעה נגדו.....	249
74.	בחקירותיו במשטרה העורר שומר על זכות השתיקה ויש בכך כדי להגביר את המסוכנות הנשקפת ממנו.....	250
75.	הזכות שלא לחשוף קו הגנה, במידה וקיימת כזו, איננה ערך בפני עצמו. היא נגזרת מזכות השתיקה של הנאשם, אך מחוץ למסגרת המשפט הפלילי המסויים, אין עומדת לנאשם זכות השתיקה וכמוהו ככל אדם אחר.....	251
76.	המערער שמר באדיקות על זכות השתיקה, גם כאשר התבקש להסביר את הממצאים שקושרים אותו לרצח, ולמרות שהוסבר לו שהשתיקה תיזקף לחובתו במשפט.....	251
77.	שתיקת המערער במשטרה ופרטים שחסרו בעדותו פועלים נגדו.....	252
78.	השתיקה בשלב המעצר פועלת לחובת הנאשם הן במישור הראייתי והן במישור של עילת המסוכנות.....	252
79.	האם הענקת רשות לערור במקרה זה מוצדקת - המשיב החל בחקירתו האחרונה לשמור באופן רחב על זכות השתיקה.....	253
80.	נסיבות המקרה דגן מצדיקות סטיה ממתחם העונש.....	254
81.	האם לא התאפשר לנחקרים להיוועץ בעורך-דין שיכול היה ליעץ להם לשמור על זכות השתיקה.....	255
82.	שמר בחקירתו על זכות השתיקה, ועל-כן מחקירתו לא עלה כל פוטנציאל מזכה לעניינו של המבקש.....	255
83.	טענת זוטא לפיה יש לפסול את ההודאה. בנוסף, טען המערער כי נפגעו זכות ההיוועצות וזכות השתיקה שלו.....	256
84.	זכות ההיוועצות עם עורך-דין ושמירה על זכות השתיקה במסגרת חקירת שב"כ.....	257

85. מגמת הסתרה ברורה, הצגת מצג שקרי ושמירה על זכות השתיקה.....	257
פרק ג': בית-משפט מחוזי - זכות השתיקה כחיזוק לראיות התביעה ובהליכי מעצר.....	259
1. העורר יכול היה למסור את הפרטים של מי שלטענתו נהג ברכב, אך מלבד שם שמסר בחקירתו הראשונה הוא לא שפך אור, ובחר לשמור על זכות השתיקה.....	259
2. ראיות רבות שהינן חסויות, הוטחו במערער בשלוש חקירות שונות ובתגובה הוא שמר על זכות השתיקה.....	259
3. בין הנאשם לבין העד התקיימו שתי שיחות, וכי הנאשם לא רק ביקש מהעד לחזור מגרסתו אלא אמר לו מה עליו לומר, וזאת תוך איומים מרומזים ומפורשים והטלת אימה על העד. ב"כ המאשימה ציינה כי הנזק אכן נגרם, שכן העד שמר על זכות השתיקה בחקירתו, וגם בבית-המשפט תיאר את שנאמר לו על-ידי הנאשם.....	260
4. הימנעותו מלהשיב לשאלות שנשאל ולספק הסברים לטענות נגדו, תוך שמירה על זכות השתיקה, לא נבעו מכבילתו, אלא היוו ניסיון התחמקות מהשאלות הקשות שהופנו אליו.....	261
5. כמה גם עילת מעצר, שכן קיים יסוד סביר לחשש כי שחרורם יביא לשיבוש ולהתחמקות מהליכי המשפט. משיב 1 שמר על זכות השתיקה לאורך כל חקירותיו במשטרה.....	262
6. השמירה על זכות השתיקה אף מקשה על הנאשם להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית.....	262
7. למשיב ניתנה ההזדמנות, במהלך חקירותיו, לתת הסברים לחומר הראיות, והוא בחר לשמור על זכות השתיקה.....	263
8. בהיעדר טעמים סבירים ומשכנעים להחלטה לשמור על זכות השתיקה, תהווה השתיקה ראיית חיזוק לראיות נגד הנאשם, גם הנסיבות שבהן.....	263
9. לגבי חלק מהשאלות שתק או שמר על זכות השתיקה, ולגבי חלקן השיב באופן מתחכם ומתריס.....	264
10. הנאשם העדיף לשמור על זכות השתיקה. לפיכך, נראה כי הנאשם כלל לא היה מעוניין לשתף פעולה עם החוקרים.....	266
11. השתיקה הגורפת בה בחר הנאשם לעשות שימוש במהלך החקירה, כפי זכותו, פועלת לחובתו בשני מישורים: היא הפכה את עדותו בבית-המשפט לעדות כבושה, שמשקלה מועט. נוסף על-כך, בחירתו לשתוק בחקירה כשלעצמה מחזקת את ראיות התביעה נגדו.....	267
12. אמנם זכותו של חשוד לשמור על זכות השתיקה, אך לשימוש בזכות זו יש השלכות, במיוחד כאשר הנאשם אינו נותן הסבר לשאלות רלבנטיות שהופנו אליו.....	268

13. העברת הנטל הטקטי לכתפי המערער : הודעת המערער ממנה עולה כי המערער בחר לשמור על זכות השתיקה לאחר שמסר לחוקרת דברים קצרים, סירב להשיב לשאלות שנשאל וסירב למסור פרטים על עניינים רבים, מהותיים וקונקרטיים הנוגעים לחשדות נגדו.....	269
14. במקרה דנן, המשיב יכול היה בנקל להפריך את החשדות המיוחסות לו על-ידי מסירת גרסה מטעמו, אך הוא, מטעמים השמורים עימו, בחר שלא לעשות כן ודבק בזכות השתיקה.....	269
15. המשיב שמר פעמים רבות על זכות השתיקה ולא הפריך את החשדות.....	270
16. בקשה להחזרת תפוס - חקירה אודות החזקת אמל"ח, החשוד נחקר, שמר על זכות השתיקה לאורך החקירה, לרבות החזקת הטלפון, וכן סיסמה של המכשיר. חוסר שיתוף הפעולה מקשה על ניהול החקירה.....	271
17. ירי מנשק חם - הוצגו תמונות מהטלפון הנייד, לרבות סרטון הירי - שמר על זכות השתיקה.....	272
18. לא נתן הסברים סבירים ראיות; בתחילה השיב באופן מתחמק, כי אינו יודע לקרוא ערבית, כי אינו יודע איך הגיעו תמונות מסויימות לטלפון שלו; ולאחר מכן כשהוטחו בו הודעות קוליות או כתובות מתוך הוואטסאפ שלו, בחר לשמור על זכות השתיקה.....	272
19. הכחיש כי ברח מהמשטרה בהמשך שמר על זכות השתיקה.....	273
20. בהיעדר הסבר אחר לראיות מפי משיבים 3 ו-4 בחקירותיהם הרבות בהן שמרו על זכות השתיקה, הדבר עומד לרעתם.....	273
21. הקשיים, על משקלם המצטבר, מציבים קושי ממשי בהסתמכות על גרסת עדי התביעה.....	274
22. ביטול כתב האישום - ההפרה הנטענת של ההנחיה אינה גורמת לפגיעה בזכות יסודית של נאשם 2, הקשורה לחקירתו כגון הזכות להיוועץ בעו"ד או זכות השתיקה.....	274
23. על-אף המקום שיש לתת להליך הטיפול, מעיון בחומר החקירה עולה שמדובר בסוחר סמים מדופלם, שבחלק מהחקירות שמר על זכות השתיקה.....	275
24. התנהלות המשיב בחקירותיו במשטרה מטילה צל נוסף. המשיב שמר על זכות השתיקה במענה לשאלות רבות שהופנו אליו, וסיפק הסבר מופרך להחזקת הסמים.....	276
25. שתיקתו של המשיב בדיוק באותם צמתים בהם התבקש בחקירותיו להתעמת חזיתית עם גרסתם של נאשמים 2 ו-3, עשויה בבוא היום לשמש חיזוק לראיות התביעה ולשמש ראיה נסיבתית עצמאית הן לעניין העבירה של חברות פעילה, הן לעניין העבירה של גיוס חברים לארגון טרור.....	276

26.	אין מקום לדון בעתירה לגילוי ראיה בטרם ניתן מענה לכתב האישום ונתבררה חזית המחלוקת, וזאת במיוחד לאור התהפוכות בעמדות המבקשים והעובדה שבחקירתם שמרו על זכות השתיקה ולא מסרו כל גרסה.....	277
27.	הסבריו הכבושים והבלתי מהימנים של הנאשם למעקבים.....	277
28.	עבירת תקיפת בת זוג - שמר על זכות השתיקה וסירב לשתף פעולה בחקירתו.....	278
29.	להתנהלות המשיב בחקירתו בה שמר באופן גורף על זכות השתיקה לאחר שמסר את גרסתו הראשונית כשנעצר שלושה ימים לאחר האירוע, יש משקל מסבך.....	279
30.	הנאשם אמנם שיקר במשטרה באליבי שבדה, אך היטיב להסביר בעדותו כי חשש ולכן ניסה להרחיק עצמו מהאירוע, וברגע שהוטח בו הסרטון בו נראה מגיע למקום האירוע, בחר לשמור על זכות השתיקה.....	280
31.	התשאול בוצע לא כל אזהרה בדבר זכותו לשמור על זכות השתיקה.....	281
32.	הנאשם הוזהר כדין והועמד על זכויותיו.....	281
33.	המשיב 1 שמר במהלך חקירותיו על זכות השתיקה. גם בכך אין כדי להפיג את המסוכנות הנשקפת מן המעשים, ואין בשתיקה זו כדי להגביר את מידת האמון שניתן לתת במשיב 1.....	282
34.	האם חל כרסום משמעותי בתשתית הראייתית, המלמדת שהעורר לא סרב לבדיקת השכרות.....	283
35.	נטל סכין כי חש סכנה לחייו ומהרגע שאחז בסכין הרגיש "מערבולת שחורה", "מסך שחור" ולא ראה כלום ואינו זוכר כלום משלב זה. מעבר לכך, שמר המשיב על זכות השתיקה.....	283
36.	כאשר הוטחו הסרטונים המתעדים את המעשים לכאורה של המשיב 1, האחרון בחר לשמור על זכות השתיקה.....	284
37.	תשתית ראייתית - משנדרש המשיב למסור הסבר מניח את הדעת להימצאות הדנ"א על מוט הברזל שנמצא בזירת השוד, בחר לשמור על זכות השתיקה.....	285
38.	המשיב בחר לשמור על זכות השתיקה בכל חקירותיו על-אף שהוטחו בפניו ראיות המפלילות לכאורה.....	285
39.	גרסה מתפתחת - הסבריו של המערער לא נמסרו בהזדמנות הראשונה במסגרת חקירתו הראשונה, אז בחר לשמור על זכות השתיקה.....	286
40.	הטענה לפיה העורר לא נמצא ברכב אינה נכונה - העורר נחקר בעניין זה, היתה לו הזדמנות למסור גרסה מלאה, אולם הוא שמר על זכות השתיקה ולא השיב לאף שאלה.....	287
41.	האם יש להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.....	287

42. מערך הראיות בתיק יכול לבסס "ראיות לכאורה" להחזקה בצוותא של המשיב 2 את הסמים שנתפסו בדירה - המשיב 2 שמר, הלכה למעשה, על זכות השתיקה ביחס לשאלות בעניין הסמים שנתפסו בדירה, לרבות בעניין הקשר שלו לדירה.....	288
43. השוטרים בזירה לא העמידו את המערער אודות זכות השתיקה הנתונה לו.....	288
44. גרסת המשיבים - המשיבים 1, 5, 6 שמרו על זכות השתיקה ולא השיבו לשאלות החוקרים.....	289
45. שתיקתו של נאשם מקום בו מתבקש הסבר מצידו מחזק את עמדת התביעה לאורך שלב המעצר. גם במישור עילת המעצר יש נפקות לשתיקתו של הנאשם. דהיינו השתיקה עשויה לחזק את עילת המסוכנות.....	290
46. המשיב בחר לשמור על זכות השתיקה, כאשר יכול היה בנקל להפריך את החשדות המיוחסות לו על-ידי מסירת גרסה מפורטת מטעמו.....	290
47. לעניין האמון שניתן לתת בעורר, קיימים כאמור סימני שאלה, אשר מתגברים נוכח העובדה כי על-פי הנטען בבקשת המעצר (אשר הסנגור לא חלק עליה) - העורר שמר על זכות השתיקה במהלך חקירותיו, עת עומת עם הממצאים המפלילים בעניינו.....	291
48. התפרץ לדברי חוקרת המשטרה והפציר בדניס לשמור על זכות השתיקה. בהמשך, לאחר שהנאשם נותר בגפו עם דניס הוא שב ובקש ממנו לא לדבר בכלל.....	291
49. אישום 2 בחקירותיו, שמר המשיב על זכות השתיקה ומסר: "כל מה שיש לי אמרתי לך", על-אף שלא מסר כל גרסה לפני כן.....	292
50. מעצר עד תום ההליכים של המשיב - שמר על זכות השתיקה לאורך כל החקירה.....	292
51. שתיקת המשיב מהלך חקירותיו מחזקת גרסת המבקשת.....	293
52. האם בחירתו של המבקש לשמור על זכות השתיקה במסגרת חקירותיו תרמה תרומה ממשית להתמשכות ההליכים המשפטיים.....	293
53. למרות כמויות הסם העצומות שנתפסו, המשיבים הרחיקו את עצמם מהסמים ובחרו לשמור על זכות השתיקה.....	295
54. המשיב לא הצליח לספק הסבר להיעדרותו מן הבית במועד זה, סתר את עצמו ואת דברי אימו, וכשהבין שאינו יכול להתמודד עם שאלות החוקר בעניין זה, בחר לשתוק בחקירתו, באופן המחזק את ראיות המבקשת בדבר ההפרה הנטענת.....	296
55. ה"רוח החיה" והדומיננטית מאחורי המעשה - בחר לשמור על זכות השתיקה.....	297
56. מהנאשם נגבו במשטרה 14 אמרות, וברובן הגדול שמר על זכות השתיקה, וגם התנהגות כזו אינה מאפיינת התנהגות של אדם חף מפשע, שניתן להניח שהיה מנצל כל הזדמנות כדי למסור את גרסתו ולהוכיח את חפותו.....	298

57. העובדה ששתק לאורך כל חקירתו מעלה תהיות רבות אשר לנסיבות המקרה, כמו גם בנוגע למניעיו של המשיב, מידת ההשפעה של אחרים על מעשיו, מחויבויותיו לאחרים (כנרמז בתסקיר) וכיוצא בזה, בבחינת "רב הנסתר על הגלוי".....	298
58. מסר גרסאות שונות ביחס למעשיו ביום האירוע, מסר אליבי שהופרך, ובחקירתו האחרונה אף שמר על זכות השתיקה ביחס לשאלות הנוגעות לאירוע.....	299
59. לא מדובר רק בעורר שבחר לשמור על זכות השתיקה, בין ביוזמתו ובין בשל עצת עורך-דינו, אלא מדובר בעורר שבנוסף לבחירתו לשמור על זכות השתיקה השיב תשובות שהעידו עליו, שאינו מבין כלל את מצבו ואין בדעתו לשנות אורחותיו.....	300
60. העוררים מצידם שמרו על זכות השתיקה בחקירותיהם וכידוע "הימנעותו של אדם מלהשיב לשאלות במהלך חקירתו מחזקת לפחות בשלב זה של המעצר את מעורבותו הלכאורית במיוחס לו".....	301
61. בחינת חלופת מעצר - המשיב שמר על זכות השתיקה על-אף שיכל להפריך את הטענות המיוחסות לו.....	301
62. אי-קיום צו - רשאי היה לשמור על זכות השתיקה אולם בחר שלא לעשות כן.....	302
63. העובדה שהעורר בחר לשמור על זכות השתיקה ולא להשיב עניינית לשאלות שנשאל תחזק את הראיות הממשיות לכאורה העומדות כנגדו.....	303
64. זכותו של כל חשוד לשמור על זכות השתיקה ולהימנע מהפללה עצמית. שתיקה זו יכול ותשרת אותו בתיק העיקרי, אולם בשלב זה, בו נדרש הסבר להמצאות הנשק והתחמושת ברכבו של המשיב, יש בשתיקה כדי לחזק עד מאוד את עילת המעצר נגדו.....	303
65. הגם שאין בכוחה של שתיקת המשיב ליצור את "היש הראייתי", כלומר, את "גרעין" הראיות לכאורה הנדרש, יש בכוחה לחזק את התשתית הראייתית הנסיבתית הקיימת.....	304
66. חזקת המסכנות - התעקשותו להכחיש את העבירות גם נוכח ראיות ברורות, ובהמשך, לשמור על זכות השתיקה, מלמדות על נחישות של המשיב שלא להסביר את נשיאתו והובלת הנשק בשעת לילה.....	305
67. המשיב שמר על זכות השתיקה עת עומת עם הראיות שהצטברו כנגדו - תשתית לכאורית בעוצמה דיה לביסוס פוטנציאל הרשעה בעבירות המיוחסות למשיב.....	306
68. במהלך החקירה המשטרתית נחקר הנאשם תשע פעמים. באופן כללי, תשובותיו של הנאשם במרבית חקירותיו, אופיינו בניסוח קצר ולאקוני, בחוסר שיתוף פעולה ושמירה על זכות השתיקה, אף בעניינים שבינם לזכות להימנע מהפללה עצמית, אין כל קשר.....	306

69. שמירת המשיב על זכות השתיקה מחזקת את ראיות התביעה, כפי שהמשיב הוזהר בעת חקירתו אולם בחר למרות זאת, לנצל את זכותו לשתוק.....	307
70. במסגרת שורת החיזוקים לגרסת המתלונן נמצאה גם שתיקת המערער בחקירתו במשטרה בנושאים המהותיים.....	308
71. המשיב לא סיפק הסבר לעולה מדו"חות הפעולה, הכחיש המיוחס, ובהמשך שמר על זכות השתיקה.....	309
72. ניתן משקל לא רק לשקרי המערער בחקירתו, אלא גם לכך שהוא בחר לשמור על זכות השתיקה במהלך חקירתו במשטרה וכן לכבישת גרסתו.....	309
73. התנהגות מפלילה של המשיב ששמר על זכות השתיקה.....	311
74. המשיב 1 היה מודע היטב להימצאות 4 כלי הנשק לאחר שזו נפרצה. מנקודה זו ואילך הוא הופך להיות מבצע בצוותא של נשיאת והובלת נשק. כל טענה לגבי פעולות שעשה המשיב על-מנת לשלול את שליטתו על הנשקים בפועל או קונסטרוקטיבית, מן הראוי שהיתה מועלית על-ידו בחקירתו. בפועל זה בחר לשמור על זכות השתיקה.....	311
75. אין בשתיקה לבדה כדי להוות ראיה עצמאית לאשמתו של נאשם. אין לה כוח עצמאי, אלא מעין כוח נלווה לעצמתן של הראיות. השתיקה יכולה לחזק ולסייע לראיות התביעה במשפט.....	312
76. העורר ליאור כספי סירב לשתף פעולה בשתי החקירות, למעט אמירה כי אינו קשור לאירוע, ושמר על זכות השתיקה. לדברי בא-כוחו הוא עשה כן בעצתו לנוכח אלימות השוטרים כלפי ליאור, ומשום כך אין לזקוף לחובתו את השתיקה.....	312
77. אין מקום לגזור על הנאשם עונש שונה בהרבה מן העונש שנגזר על שותפיו. הנאשם, בדומה לחבריו, שמר על זכות השתיקה בחקירותיו ולא שיתף פעולה עם חוקריו.....	313
78. משמעות השתיקה לעניין חזקת המסוכנות.....	314
79. הימנעותו של הנאשם מלהשיב לשאלות במהלך חקירתו, מחזקת, לפחות בשלב זה של המעצר, את מעורבותו הלכאורית של הנאשם במיוחס לו. שתיקה זו מונעת את "פיזור הערפל" לגבי מעורבותו הלכאורית במיוחס לו בכתב האישום.....	315
80. שתיקתו של המשיב לאורך כל חקירותיו וסירובו למסור גרסה נגדית, בפרט כאשר גרסה כאמור עשויה היתה לאפשר למשטרה לבדוק אותה ולנסות לאמתה, מחזקת את עוצמת הראיות.....	316
81. השתיקה בעבירות נשק בפרט, מגבירה את עוצמת עילת המסוכנות לחובת הנאשם.....	316
פרק ד': בית-משפט שלום - זכות השתיקה כחיזוק לראיות התביעה ובהליכי מעצר.....	319

1. השתתפות במשחקי מזל אסורים - מבקש 3 בחר לשמור על זכות השתיקה ולא סיפק כל הסבר מניח את הדעת ביחס לסכומים הכספיים שנתפסו בחזקתו.....	319
2. למשקל הסם באישומים הנ"ל יש בסיס חומר הראיות.....	320
3. המשיב 1 שמר על זכות השתיקה בכל חקירותיו - האם קיימות ראיות לכאורה התומכות בקיומו של קשר לייבוא.....	320
4. הנאשם שמר על זכות השתיקה בחקירתו. טענת ההגנה שהעלה הנאשם בעתירתו נטענה בעלמא, וללא כל ביסוס.....	321
5. שתיקת המשיב בחקירות האחרונות לא נובעת מייאוש או מתסכול, אלא מחשש מפני מתן תשובות לשאלות שעשויות להביא להפלתו....	322
6. הזכות הנתונה לנאשמת לא להעיד במשפט, היינו, זכות השתיקה, נתונה גם לנציג מטעמה.....	323
7. המשיב בחקירתו באזהרה בחר בשלב מסויים, לשמור על זכות השתיקה. זוהי כמוכן זכותו, אולם, מעשה מודע זה, משליך על היכולת של בית-המשפט לבחון את המניעים שעמדו בבסיס העבירות כמו גם על היכולת לתת בו אמון.....	323
8. סוגיית הזיהוי של העד ושל הנאשם בסרטונים - העד גם שמר על זכות השתיקה לגבי חלק מהשאלות.....	324
9. המשיב 3, כמו שני חבריו, מילא פיו מים בחקירתו, ולא מסר גרסה. הנטל להוכחת יסודות העבירה מוטל על כתפי המבקשת, ובנסיבות שתוארו קיימת חולשה ראייתית במה שנוגע לעבירה הנדונה.....	325
10. המשיבים שמרו על זכות השתיקה בחקירותיהם ולא הצביעו על כל הסבר חלופי לראיות שהוצגו בפניהם.....	326
11. קיים פוטנציאל הרשעתו. הדבר נכון גם ביחס למשיב 5 ואולם בעניינו קיים חיזוק ראיתי נוסף שכן שמר על זכות השתיקה בחלקים נכבדים בחקירותיו.....	326
12. מצופה היה מהמשיב שייתן הסבר או מענה לראיות מסבכות אלו. המשיב בחקירתו שומר על זכות השתיקה. אכן זוהי זכותו המלאה. אך היעדר הסבר מצידו מוביל למסקנה שיש לתת את מלוא המשקל לראיות הנסיבתיות.....	327
13. הנאשם בחר לשמור על זכות השתיקה לגבי חלק מהשאלות, ולגבי חלקן השיב באריכות, כדרכו. לא עולה כל חוסר הבנה מצדו ביחס להיקף החשדות נגדו.....	328
14. למרות שהמשיב שמר על זכות השתיקה בשתי חקירותיו הראשונות וסירב לשתף פעולה, בהודעתו השלישית הודה בביצוע חלק מהעבירות וקשר עצמו ליתר.....	329
15. העובדה שהנתבע שמר על זכות השתיקה בחקירה בשל עצת עורך-דין ולא הגישו נגדו כתב אישום אין משמעותה כי לא הכחיש את המיוחס לו וכי הדבר פועל כנגדו במשפט האזרחי.....	330

16. גם אם נפל פגם של ממש בדברי המשיב בשטח, שנאמרו ללא שהוזהר בדבר זכותו לשמור על זכות השתיקה ולהיוועץ עם עורך-דין, עדיין בידי התביעה ראיות שיש בהן כדי להקים תשתית לכאורית מספקת.....	331
17. כנגד צבר ראיות אין המשיב נותן כל הסבר או גירסה שיש בכוחם לכרסם במשקלם הראייתי. המשיב שומר על זכות השתיקה בחקירתו.....	332
18. כאשר המשיב נשאל על פריטים שנמצאו בביתו - הוא משיב, אך כאשר נשאלת שאלה על אחיו סלימאן הוא בוחר לשמור על זכות השתיקה. כאשר מוטחות בו האזנות הסתר הוא אינו משתף פעולה, ושומר על זכות השתיקה, נתון זה יכול לחזק את ראיות המבקשת.....	333
19. קיימת חקירה אחת של המשיב במסגרתה הוטחו בו ראיות והמשיב שמר על זכות השתיקה וכי תימוכין מסויים לחשד ניתן למצוא בראיות נוספות.....	334
20. עורך-הדין המליץ לתובע לשם שמירה על זכויותיו, לדבוק בזכות השתיקה.....	334
21. המשיב בחר לשמור על זכות השתיקה ברוב חקירותיו וגם אם בחר לענות על חלק מהשאלות, לא היה זה בשאלות המהותיות, מה שממילא מחליש את גרסתו ומחזק את ראיות התביעה.....	335
22. המשיב לא הצליח להרים את הנטל ולהוכיח שמקור הכסף הוא חוקי, שכן במהלך החקירה ועל-אף שהיתה לו הזדמנות לעשות כן, שמר על זכות השתיקה.....	335
23. המשיב תחילה הכחיש כל קשר לפריצה. בהמשך החקירה המשיב שומר על זכות השתיקה.....	336
24. קיומן של ראיות לכאורה - המשיב שמר על זכות השתיקה כשהראו לו תמונות של הסמים שנתפסו בדירה.....	336
25. בחקירתו של אדם במשטרה הוא שמר על זכות השתיקה, ואילו בחקירת המבקשת התגלו סתירות רבות המלמדות כי היא לא הבעלים של הכסף שנתפס.....	337
26. האם קיים עוד חשד סביר. גרסת המשיב, בניגוד להודעות קודמות אותן מסר בהן שמר לרוב על זכות השתיקה, מלמדת על-כך שקיים צורך בביצוע פעולות חקירה נוספות.....	338
27. אזהרת החשוד אמנם לא היתה מלאה, לא כללה את עצם המילה "אזהרה" והוקראה במהרה, ואולם היא כללה את ליבת מרכיבי האזהרה הנדרשים - זכות השתיקה, זכות ההיוועצות וטיב העבירה.....	339
28. המשיב שומר בעיקרון על זכות השתיקה ככל שמועלים בפניו נושאים שבליבת האישומים. המשיב אינו נמנע מלומר דברים שנוגעים בפריפריה של החקירה. ודומה שבדבריו מנסה הוא לסכל אפשרות של חקירה עניינית.....	340

29.	בחומר החקירה שבידי התביעה מצוי פוטנציאל ראייתי אשר בסיום המשפט יהא בכוחו להוכיח את אשמת הנאשם כנדרש במשפט פלילי. כמובן שבחירתו של המשיב לשמור על זכות השתיקה מונעת מבית-המשפט לבחון בשלב זה אם יש בפיו טענות שבכוחן לכרסם כבר בשלב זה בראיות שבידי התביעה.....	340.
30.	לבעל דין בהליך אזרחי עומד חיסיון מפני הפללה עצמית, אך לא זכות שתיקה, שהיא זכות שלא להשיב על-אף שאלה, המוקנית לחשוד או לנאשם בהליך פלילי.....	341.
31.	העובדה כי המשיב מרחיק עצמו מהיכרות עם המעורבים האחרים והדבר נסתר, לפחות ביחס לחלקם, על-ידי חומרי חקירה שבתיק, מחזקת אף היא את הראיות נגדו.....	342.
32.	המשיב 2 מאשר בחקירתו כי הטלפון בשימוש הבלעדי ולאחר שהוטחו בו ממצאי האזנות הסתר בחר לשמור על זכות השתיקה או לטעון כי אינו יודע.....	343.
33.	בהקשר של בחירת זכות השתיקה הגם שמדובר בזכות חוקית, קיימת לדבר משמעות חקירתית, במובן שיתכן ויש בדבר כדי להביא לפעילויות חקירה רחבות יותר ומאומצות יותר, ואלה, כך על-פני הדברים, לוקחות זמן רב יותר.....	343.
34.	המשיב עצמו לא סיפק גרסה "מזכה" ולא שלל השלכת אבנים - בהתנהגותו בחקירה יש לראות כמעין שמירה על זכות השתיקה - דבר המחזק כידוע ראיות המבקשת.....	344.
35.	הנאשמת לא מסרה מענה לכתב האישום ואף לא העידה במהלך המשפט על המשמעויות הנובעות מכך וכפי שציינה המאשימה, גרסתה נלמדת מהודעותיה. בקשר למעשים אשר יוחסו לה באישום עולה כי תחילה מסרה גרסה, ובהמשך, בעצת עורך דינה, בחרה לשמור על זכות השתיקה.....	345.